

Pojken som sålde tändstickor och byggde IKEA

Berättelse

Ingvar Kamprad föddes den 30 mars 1926 på en gård i Småland. Som barn märkte han tidigt att han gillade att göra affärer. Redan när han var fem år gammal köpte han tändstickor i stora förpackningar och sålde dem sedan vidare, en och en, till sina grannar. Han tjänade lite pengar på varje försäljning, vilket gjorde honom stolt. Senare sålde han även fisk, julpynt, frön och pennor. Han cyklade runt i trakten och knackade på dörrar, trots att han var blyg.

När Ingvar var sjutton år, 1943, startade han ett eget företag. Han gav det namnet IKEA. Namnet är byggt av första bokstaven i hans förnamn och efternamn (I och K) samt av gården Elmtaryd och byn Agunnaryd, där han växte upp. I början sålde IKEA många olika saker via postorder, till exempel pennor, plånböcker och klockor. Kunderna beställde varorna i en katalog och fick dem hemskickade.

År 1948 började Ingvar sälja möbler, och det blev snabbt det viktigaste i företaget. Han ville att vanliga människor skulle ha råd att köpa fina möbler, inte bara rika. Därför letade han hela tiden efter sätt att hålla priserna låga. En idé blev mycket viktig: möblerna packades platt i kartonger, och kunderna fick själva skruva ihop dem hemma. Det gjorde att möblerna blev billigare att frakta och förvara, vilket innebar lägre priser i butiken.

IKEA växte och blev så småningom ett av världens största möbelföretag, med butiker i många länder. Trots att Ingvar blev mycket rik levde han enkelt. Han körde en gammal bil, flög ekonomiklass och var noga med att inte slösa. Han hade också dyslexi, men det hindrade honom inte. Som ung var han under några år med i en rörelse med nazistiska idéer, något han senare ångrade djupt och kallade sitt livs största misstag.

Ingvar Kamprad dog den 27 januari 2018, 91 år gammal. Hans idé om billiga möbler i platta paket finns kvar i hela världen.

Ordlista

ORD	FÖRKLARING
göra affärer	köpa och sälja saker för att tjäna pengar
förpackning	en låda eller ask som varor ligger i
grannar	personer som bor nära dig
blyg	tycker det är svårt att prata med nya människor
postorder	när man beställer varor och får dem hemskickade
katalog	ett häfte med bilder på varor man kan köpa
ha råd	ha tillräckligt med pengar för något
frakta	transportera varor från en plats till en annan

ORD	FÖRKLARING
förvara	spara eller lägga undan något på en plats
slösa	använda för mycket pengar eller saker i onödan
dyslexi	svårt att läsa och skriva
ångra	önska att man inte hade gjort något

Läsförståelsefrågor

1. Vad gjorde Ingvar Kamprad redan som femåring för att tjäna pengar?
 1. Han sålde möbler i en butik.
 2. Han köpte tändstickor och sålde dem vidare.
 3. Han cyklade ut tidningar till grannarna.
2. Varför fick företaget just namnet IKEA?
 1. Det var namnet på Ingvars bästa vän.
 2. Det betyder "möbler" på ett gammalt språk.
 3. Det kommer från hans initialer och namnen på gården och byn.
3. Vad var det viktigaste skälet till att IKEA packade möblerna platt?
 1. Möblerna blev billigare att frakta och förvara.
 2. Kunderna ville inte ha färdiga möbler.
 3. Det fanns inte plats för stora lådor i butiken.
4. Hur levde Ingvar Kamprad, trots att han var rik?
 1. Han köpte dyra bilar och flög första klass.
 2. Han levde enkelt och undvek att slösa.
 3. Han slutade arbeta och reste runt i världen.
5. Stämmer påståendena med texten? Svara **ja**, **nej** eller **det står inte i texten**.
 1. Ingvar Kamprad grundade IKEA när han var sjutton år.
 2. Ingvar Kamprad hade dyslexi.
 3. Ingvar Kamprad hade fyra barn.
6. Texten säger att Ingvar var blyg men ändå knackade på grannarnas dörrar. Vad säger det om honom som person? (Skriv 1–2 meningar.)
7. Förklara med egna ord hur idén med platta paket kunde göra möblerna billigare för kunderna.

Diskussionsfrågor

- Ingvar Kamprad började göra affärer som barn. Gjorde du något liknande när du var liten, till exempel sålde eller bytte saker?
- Han ville att vanliga människor skulle ha råd med fina möbler. Varför är priset på saker viktigt för många?
- Att skruva ihop möbler själv kan vara både roligt och jobbigt. Vad tycker du om det?
- Kamprad ångrade ett stort misstag från sin ungdom. Är det viktigt att kunna erkänna sina misstag? Varför?

- **Skriv (4–5 meningar):** Berätta om en idé som du tycker är smart, antingen din egen eller någon annans. Förklara vad idén går ut på och varför den är bra.